

PROJEKSİYON

İŞSİZLİK

İşsizlik oranında son veri nisan, mayıs, haziran ortalamasını gösteren mayıs verileri. TÜİK işsizliğin mayıs ayında yüzde 9.7'ye gerilediğini açıkladı. Bu oranı nasıl değerlendirmeliyiz? Olumlu bir oranla mı karşı karşıyayız, yoksa olumsuz bir gidiş mi söz konusu? Yüzde 9.7'lik işsizlik oranında bardağın dolu tarafı da var, boş tarafı da.

Önce dolu tarafa bakalım. İşsizlik oranı geçen yılın aynı ayındaki yüzde 10.2'nin altında. İşsiz sayısı geçen yıldan 89 bin kişi daha az. Genç nüfusta geçen yıl yüzde 19.8 olan işsizlik oranı bu yıl yüzde 17.8'e gerilemiş. Bunlar ilk göze çarpan olumlu yönler.

Bardağın boş tarafına da bakalım. Türkiye'de işsizlik hemen her yıl tekrar eden bir döngüye sahip. İşsizlik oranı genellikle ocak ayında (bu oran aralık, ocak ve şubatın ortalamasıdır) zirveye çıktıktan sonra gerilemeye başlar; nisan ya da mayısta dip yapar, sonra haziranla birlikte yeniden artış gösterir. Bu yıla bakıyoruz, son beş yıl ortalamasından farklı bir eğri çıkmış ortaya, çıkış mayısta başlamış.

Dikkat çeken bir başka durum da şu: Yılın ilk üç ayındaki işsizlik oranı önceki beş yıl ortalamasının altındaydı, nisanda hemen hemen aynı düzeyde bir gerçekleşme olmuştu, mayısta ise önceki yıl ortalamalarının

epeyce üstüne çıkıldı.

TÜİK'in yüzde 9.7'lik oranının nisan, mayıs, haziran ortalaması olduğunu belirttik. Bu aylarda Türkiye ekonomisinde içinde bulunduğumuz günlere göre olumsuz anlamda yaprak kımıldamıyordu. Örnek mi, dolar bu üç ay ortalamasında 4.36 düzeyindeydi. Oysa dolar şimdi nerelere geldi...

Bu yılın mayısında yüzde 9.7 düzeyinde gerçekleşen işsizlik oranı, 2013-2017 dönemi ortalaması olan yüzde 9.2'nin yarım puan üstünde. Söz konusu beş yıllık dönemin ağustos ayı ortalaması ise yüzde 10.2; dolayısıyla biz bu yılın ağustosunda işsizliği düz mantıkla yüzde 10.7 dolayında görebiliriz. Ama yüksek kur artışının getirdiği

olumsuzlukla ağustos ayındaki işsizliğin yüzde 11'i bulması da şaşırtıcı olmaz.

Yüzde 13-14'lere çıkar mı?

Döviz kurundaki artışın etkilerini aslında henüz tam hissetmiş değiliz. Hele hele akaryakıt fiyatları sabit tutuluyor ya, kurdaki artışın yaratacağı sorunlar henüz pek fark edilmemiş gibi bir görüntü var.

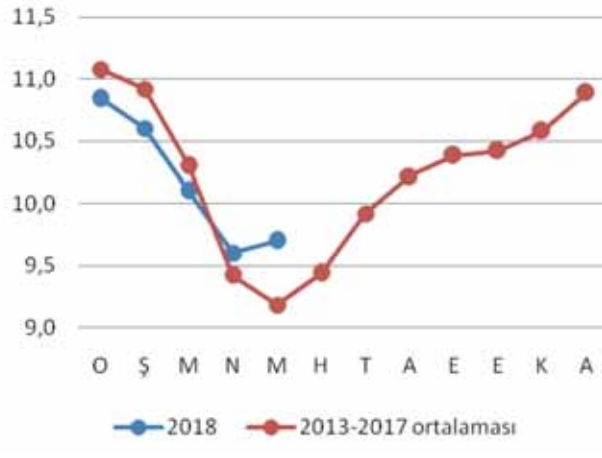
Oysa özellikle KOBİ'ler büyük bir cendereye girdi bile. Sıkıntı giderek büyüyor. Ne yazık ki darboğaza giren işletmelerin genellikle ilk yaptığı istihdamı azaltmak olur. Bundan dolayı, yılın son aylarına doğru zaten normal eğilimi artış yönünde olan işsizliğin bu kez çok daha hızlı tırmandığına tanıklık edebiliriz.

Tarım dışı işsizlik zaten artıyor

Bu arada mevsim etkilerinden arındırılmış işsizlik oranının zaten üç aydır düzenli olarak yükselmekte olduğunu izliyoruz. Şubatta yüzde 9.9 olan oran martta yüzde 10'a, nisanda yüzde 10.3'e ve mayısta yüzde 10.6'ya yükselmiş durumda.

Aynı şekilde tarım dışı işsizlik oranında da üç aydır süren bir yükselme var. Şubat ayında yüzde 11.8 olan tarım dışı işsizlik oranı martta yüzde 11.9'a, nisan ayında yüzde 12.2'ye, mayısta ise yüzde 12.5'e çıktı.

İşsizlik geçmiş yıllardan ayırışmaya başladı (%)

ENFLASYON

Önce mevcut fotoğrafa bakalım. Yılın ilk yedi ayında yeni seri TÜFE'de şimdiye kadar görülmedik ölçüde bir artış gerçekleşti. Yedi aylık oran yüzde 10'a dayandı. Geçmiş yıllara fark atmış gidiyoruz. Temmuz sonu

itibarıyla yıllık bazda da yüzde 16'ya yaklaşan oranla rekor kırdık.

Fiyatların böylesine hızlı artmasında en büyük etken kurdaki yükselme. Bu gerçeğe Merkez Bankası da işaret ediyor

zaten. Dolar TL'ye karşı ilk yedi ayda yüzde 28 değer kazandı.

Ancak doların ağustos ayındaki tırmanışı baş döndürdü. Yedi ayda yüzde 28 değerlenen dolar, ağustosun ilk yarısı

sında ise yüzde 26 artış kaydetti. Kaldı ki dolardaki değer artışı bir ara yüzde 40'ın da üstüne çıktı.

Kurdaki bu tırmanışın enflasyona etki etmemesi söz konusu olamaz elbette. Dolayısıyla yılın son aylarındaki enflasyon tüm tahminlerin ötesinde gelebilir, buna hazırlıklı olmakta yarar var.

Bu arada Kurban Bayramı tatilinin çok iyi denk geldiğini de kabul etmemiz gerekir. Bu uzun tatil boyunca yurtiçinde en azından resmi kanalda döviz kuru oluşmayacak, ithalat görece daha düşük olacak; hepimiz soluklanacağız. Bu açıdan bayram tatili bulunmaz bir fırsat yarattı.

Merkez'in tahmini zora girdi

Merkez Bankası son enflasyon raporunda bu yılın TÜFE artışı tahminini tam beş puan artırarak yüzde 8.4'ten yüzde 13.4'e yükseltti. Her ne kadar tahminin beş puan birden yukarı çekilmesi gerçekçi bir yaklaşım gibi görülebilirse de ilk yedi ayın gerçekleşmesi ve içinde bulunulan koşullar yüzde 13.4'ün tutturulmasının pek kolay olmayacağını gösteriyor.

Merkez Bankası'nın tahmininin tutması, yılın kalan beş ayındaki artışın yüzde 3.3'te kalmasıyla mümkün olabilecek. Normal koşullarda bu oran pekala sağlanabilirdi. Ama biz normal koşullardan o kadar uzağız ki...

Bir kere üretici fiyatları kapsamındaki ara mallardan gelen yoğun bir fiyat baskısı var. Zaten ilk yedi aydaki artış da büyük ölçüde ara mal fiyatlarındaki kur artışına dayalı zamların yansımaları sonucu gerçekleşti. Kur artışı daha da ivme kazanarak devam ettiğine ve bu durum ara mal fiyatlarını daha da yukarı çekeceğine göre son beş ayda ilk yedi aydakinin üçte biri kadar artışta kalmamız nasıl mümkün olacak?

Yapılan çalışmalar kurdaki her yüzde 10'luk artışın enflasyonu 1.5 puan dolayında yukarı çektiğini ortaya koyuyor. İlk yedi aydaki yüzde 28'lik kur artışına bakalım; ağustosun ilk yarısında bu düzeye yaklaşan artışa bakalım ve yıllık TÜFE artışının nereye varacağını tahmin etmeye çalışalım. Bulacağımız oranlar hiç hoşumuza gitmeyecek, ama yapılacak çok şey de yok!

TÜFE'de ilk yedi ay-son beş ay dengesi

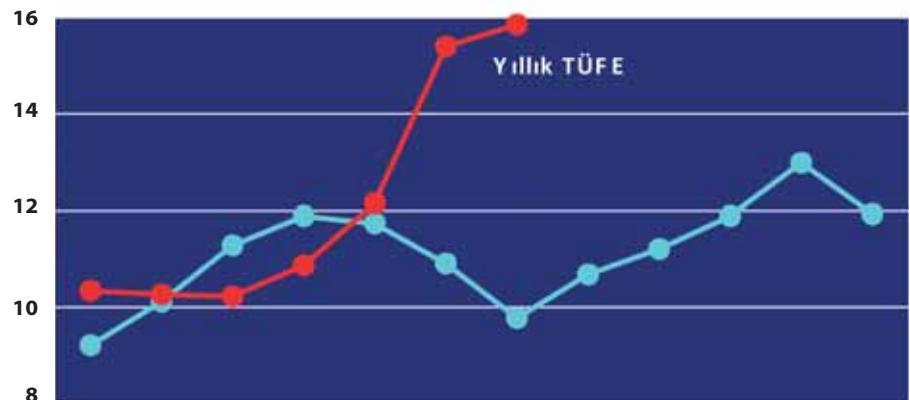
	İlk yedi ay (%)	Son beş ay (%)	Yıllık (%)	İlk yedi ay 100 ise son beş ay?
2004	3,45	5,70	9,35	165,22
2005	2,00	5,61	7,72	280,27
2006	5,76	3,68	9,65	63,84
2007	3,11	5,12	8,39	164,63
2008	6,61	3,24	10,06	49,07
2009	2,08	4,35	6,53	209,30
2010	3,09	3,21	6,40	103,96
2011	3,00	7,23	10,45	240,96
2012	1,71	4,38	6,16	255,91
2013	4,32	2,95	7,40	68,37
2014	6,18	1,87	8,17	30,28
2015	4,85	3,77	8,81	77,79
2016	4,84	3,52	8,53	72,82
2017	6,05	5,53	11,92	91,48
2018	9,77	3,31(*)	13,40(**)	33,88

(*) Merkez Bankası'nın yıllık yüzde 13.40'lık tahminin tutması için son beş ayda kalınması gereken oran.

(**) Merkez Bankası'nın son tahmini.

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haz.	Tem.	Ağus.	Eylül	Ekim	Kas.	Ara.
2017	2,46	0,81	1,02	1,31	0,45	-0,27	0,15	0,52	0,65	2,08	1,49	0,69
2018	1,02	0,73	0,99	1,87	1,62	2,61	0,55					

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haz.	Tem.	Ağus.	Eylül	Ekim	Kas.	Ara.
2017	9,22	10,13	11,29	11,87	11,72	10,90	9,79	10,68	11,20	11,90	12,98	11,92
2018	10,35	10,26	10,23	10,85	12,15	15,39	15,85					

Bir bakışta üç yılın ekonomik göstergeleri

		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Tem.	Ağus.	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
TÜFE (Aylık) (% değ.)	2016	1,82	-0,02	-0,04	0,78	0,58	0,47	1,16	-0,29	0,18	1,44	0,52	1,64
	2017	2,46	0,81	1,02	1,31	0,45	-0,27	0,15	0,52	0,65	2,08	1,49	0,69
	2018	1,02	0,73	0,99	1,87	1,62	2,61	0,55					
Yİ-ÜFE (Aylık) (% değ.)	2016	0,55	-0,20	0,40	0,52	1,48	0,41	0,21	0,08	0,29	0,84	2,00	2,98
	2017	3,98	1,26	1,04	0,76	0,52	0,07	0,72	0,85	0,24	1,71	2,02	1,37
	2018	0,99	2,68	1,54	2,6	3,79	3,03	1,77					
İhracat (Aylık) (milyon \$)	2016	9.546	12.366	12.758	11.950	12.099	12.864	9.850	11.831	10.902	12.796	12.787	12.781
	2017	11.248	12.090	14.471	12.860	13.582	13.125	12.612	13.248	11.810	13.913	14.188	13.846
	2018	12.436	13.151	15.558	13.853	14.272	12.954						
İthalat (Aylık) (milyon \$)	2016	13.453	15.578	17.766	16.188	17.197	19.476	14.695	16.614	15.298	17.009	16.935	18.410
	2017	15.592	15.826	19.018	17.788	20.923	19.174	21.491	19.162	19.978	21.217	20.547	23.085
	2018	21.522	18.937	21.432	20.555	22.063	18.451						
Cari denge (milyon \$)	2016	-2.254	-2.015	-3.786	-3.133	-3.164	-4.990	-2.482	-1.465	-1.621	-1.614	-2.245	-4.368
	2017	-2.713	-2.569	-3.115	-3.735	-5.375	-3.791	-4.711	-922	-4.449	-3.847	-4.454	-7.756
	2018	-7.050	-4.542	-4.801	-5.688	-6.193	-2.973						
İç borç stoku (milyar ₺)	2016	443,1	444,1	448,2	449,4	452,3	453,3	455,3	458,4	463,1	465,0	468,2	468,6
	2017	473,5	478,6	483,3	486,9	490,2	495,3	504,6	513,3	523,5	530,5	534,5	535,4
	2018	539,8	543,9	550,4	553,1	556,4	561,2						
Sabit faizli iç borçlanmanın ortalama maliyeti (%)	2016	11,14	10,95	10,13	9,56	9,63	9,32	9,11	9,73	9,25	9,66	10,66	11,42
	2017	11,33	11,10	11,42	10,92	11,23	10,79	11,00	11,03	11,10	11,96	13,22	13,02
	2018	12,83	12,67	13,35	13,43	16,27	18,09	18,73					
Bütçe geliri (Aylık) (milyon ₺)	2016	46.720	44.724	40.269	49.706	49.515	44.067	42.543	50.865	36.076	43.365	60.732	45.557
	2017	58.778	46.898	39.059	53.042	57.486	43.937	52.466	56.987	47.955	52.834	65.155	55.752
	2018	58.205	61.014	48.217	64.610	70.016	51.538	61.842					
Bütçe gideri (Aylık) (milyon ₺)	2016	42.521	42.308	46.838	44.348	45.853	51.983	42.414	47.273	52.982	43.469	50.712	73.369
	2017	47.347	53.739	58.571	56.000	51.100	57.678	51.540	57.861	54.384	56.182	56.677	76.642
	2018	56.531	62.888	68.439	67.361	67.309	77.162	60.713					
Reel kur end. (TÜFE'ye göre) (2003=100)	2016	98,36	99,75	100,76	101,70	99,00	100,10	100,77	99,44	99,63	98,16	94,84	91,78
	2017	87,68	89,08	89,71	90,59	91,86	91,77	89,61	89,69	90,48	88,16	84,39	85,16
	2018	85,85	85,18	83,85	81,97	78,24	77,03	76,01					
Aylık Ort. \$ (₺)	2016	3,0070	2,9407	2,8917	2,8347	2,9266	2,9170	2,9576	2,9629	2,9601	3,0679	3,2675	3,4889
	2017	3,7349	3,6724	3,6659	3,6538	3,5639	3,5190	3,5599	3,5125	3,4680	3,6623	3,8791	3,8477
	2018	3,7723	3,7780	3,8809	4,0540	4,4141	4,6282	4,7480					
Aylık Ort.Euro (₺)	2016	3,2669	3,2628	3,2063	3,2134	3,3147	3,2774	3,2710	3,3207	3,3165	3,3866	3,5344	3,6813
	2017	3,9655	3,9110	3,9158	3,9101	3,9324	3,9487	4,0914	4,1436	4,1377	4,3083	4,5496	4,5525
	2018	4,5880	4,6732	4,7855	4,9838	5,2223	5,4070	5,5453					
Mevduat (Milyar ₺)	2016	670,3	681,1	678,2	679,3	710,9	715,3	733,3	744,7	759,1	773,5	779,2	786,7
	2017	793,5	766,3	783,1	787,3	816,6	819,2	836,3	834,8	852,7	892,2	879,7	886,3
	2018	898,5	886,5	914,3	943,2	932,9	932,4	960,9					
DTH (Milyar \$)	2016	140,1	144,8	151,4	154,0	146,8	149,5	138,6	142,4	137,9	135,8	135,9	137,4
	2017	134,9	140,7	144,3	151,2	152,6	153,9	151,3	155,6	154,6	149,7	150,5	154,2
	2018	158,7	158,4	153,7	155,3	153,8	150,0	149,4					
Kredi (Milyar ₺)	2016	1.282,4	1.294,1	1.286,9	1.298,2	1.327,9	1.331,9	1.354,8	1.360,5	1.378,1	1.392,7	1.442,1	1.458,3
	2017	1.525,1	1.497,4	1.550,3	1.576,6	1.606,4	1.622,6	1.633,4	1.644,7	1.669,9	1.709,8	1.749,0	1.751,2
	2018	1.766,7	1.776,5	1.826,4	1.862,8	1.955,2	1.942,1	1.975,6					
Tük.kredileri (Milyar ₺)	2016	290,4	291,5	293,1	295,6	297,6	300,1	300,7	302,3	306,2	310,9	315,9	322,6
	2017	324,9	328,8	336,1	341,4	345,7	351,1	356,7	362,7	368,2	371,4	376,3	380,7
	2018	381,9	384,6	389,8	392,2	395,2	401,9	404,1					
Kredi kartları (Milyar ₺)	2016	91,4	91,4	91,2	93,5	94,0	95,1	95,5	97,0	99,2	98,3	98,4	100,2
	2017	99,7	100,3	101,6	100,6	101,8	103,7	105,1	110,0	109,5	108,9	112,1	112,6
	2018	113,3	114,7	116,0	117,6	118,4	121,7	123,8					
San.ür.ende.değ.(%) (Arındırılmamış endekse göre)	2016	5,3	13,8	6,8	3,5	8,4	2,7	-8,6	3,9	-3,7	4,0	5,8	0,6
	2017	6,0	0,3	6,5	7,1	6,0	-2,3	29,3	7,8	18,0	11,3	9,7	10,6
	2018	12,9	10,2	6,9	5,2	7,0							
San.ür.ende.değ.(%) (Arındırılmış endekse göre)	2016	8,2	10,0	3,8	3,7	5,5	2,8	-2,0	2,3	-1,6	6,3	2,9	1,4
	2017	3,3	3,8	6,5	8,7	5,1	6,7	14,8	9,6	14,4	8,7	9,7	13,7
	2018	12,0	10,2	7,7	6,3	6,4							
Protestolu senet (Milyon ₺)	2016	942,0	739,9	815,5	881,7	883,5	916,2	1.247,6	995,0	1.096,9	1.032,6	1.134,6	1.602,6
	2017	1.297,8	906,9	892,2	1.033,9	926,2	929,9	1.093,3	1.019,1	1.135,7	1.239,4	1.056,2	1.155,8
	2018	1.238,3	968,6	1.017,5	1.156,9	1.347,1	1.242,2						
Dış borç öde. (Milyon \$)	2016	1.287	491	2.146	675	568	415	576	449	2.712	585	498	581
	2017	701	2.092	691	744	679	419	2.813	536	1.284	795	694	1.365
	2018	1.817	497	2.353	3.008	740	379	539					

GÖSTERGELER

GSYH (% değişim) (2009 bazlı yeni seriye göre)

	2018	2017	2016	2015
Birinci çeyrek	7,4	5,4	4,8	3,6
İkinci çeyrek	5,4	5,4	4,9	7,2
Üçüncü çeyrek		11,3	-0,8	5,8
Dördüncü çeyrek		7,3	4,2	7,5
Yıllık		7,4	3,2	6,1

Fiyatlar (% değişim)

TÜFE	2018	2017
.Temmuz	0,55	0,15
.Ocak - Temmuz	9,77	6,05
.Yıllık	15,85	9,79
.Yıllık ortalama	12,00	9,44

Yİ-ÜFE	2018	2017
.Temmuz	1,77	0,72
.Ocak - Temmuz	17,56	8,60
.Yıllık	25,00	15,45
.Yıllık ortalama	17,41	10,94

Dış Ticaret (Milyon \$)

	2018	2017	Değ.(%)
Haziran			
.İhracat	12.954	13.125	-1,3
.İthalat	18.451	19.174	-3,8
.Açık	-5.497	-6.049	-9,1
.İhracat/İthalat (%)	70,2	68,5	
Ocak-Haziran			
.İhracat	82.223	77.376	6,3
.İthalat	122.960	108.320	13,5
.Açık	-40.737	-30.944	31,6
.İhracat/İthalat (%)	66,9	71,4	
Yıllık (Haziran itibarıyla)			
.İhracat	161.841	148.323	9,1
.İthalat	248.440	207.282	19,9
.Açık	-86.599	-58.959	46,9
.İhracat/İthalat (%)	65,1	71,6	

Cari İşlemler Dengesi (Milyon \$) (Ocak-Haziran)

	2018	2017	Değ.(%)
Cari işlemler dengesi	-31.247	-21.298	46,7
Döviz geliri	108.946	101.946	6,9
.İhracat	85.837	81.689	5,1
.Seyahat	9.695	7.425	30,6
.Faiz	1.318	1.196	10,2
.Diğer	12.096	11.636	4,0
Döviz gideri	140.193	123.244	13,8
.İthalat	119.436	104.271	14,5
.Seyahat	2.560	2.117	20,9
.Faiz	3.632	3.054	18,9
.Diğer	14.565	13.802	5,5
Cari işlemler dengesi (Milyon \$ Mayıs itibarıyla yıllık)	-57.386	-35.093	63,5

Merkez Bankası Döviz Rezervi (Milyon \$)

	03/08/18	04/08/17	Değişim (%)
TOPLAM	102.919	108.759	-5,37
.Döviz rezervi	80.793	88.979	-9,20
.Altın	22.126	19.780	11,86

Reel Kur Endeksi (2003=100) (TÜFE'ye göre)

	2018	2017	Değ.(%)
Temmuz 11	104,50	Temmuz 15	99,03
Temmuz 12	110,47	Temmuz 16	100,77
Temmuz 13	107,24	Temmuz 17	89,61
Temmuz 14	103,72	Temmuz 18	76,01

Merkezi Yönetim Bütçesi (Milyon ₺) (Ocak-Temmuz)

	2018	2017	Değ.(%)
.Gelir	415.443	351.665	18,14
.Harcama	460.404	375.975	22,46
.Denge	-44.961	-24.310	84,95
.Faiz dışı denge	-3.011	8.442	

İç Borç Stoku (Milyar ₺)

	2018	2017	Değ.(%)
.Haziran	561,2	495,3	13,31

Yurtiçindekilerin Toplam Mevduatı (Bin ₺)

	03/08/18	04/08/17	Değ.(%)
Toplam	933.289.583	823.504.415	13,33
.Vadesiz	186.248.865	158.214.221	17,72
.Vadeli	747.040.718	665.290.194	12,29

Yurtiçi Yerleşiklere Ait DTH (Milyon \$)

	03/08/18	04/08/17	Değ.(%)
Toplam	147.303	150.687	-2,25
.ABD Doları	88.814	98.323	-9,67
.Euro (Dolar karşılığı)	50.758	44.505	14,05
.Diğer dövizler (dolar karşılığı)	2.714	2.689	0,93
.Kıymetli madenler depo hesapları (dolar karşılığı)	5.017	5.170	-2,96

Mevduatın Vade Dağılımı (Bin ₺)

	27/07/18	28/07/17	Değ.(%)
a- mevduat	985.729.080	857.550.927	14,95
.Vadesiz ve yedi gün ihbarlı	211.870.001	170.505.830	24,26
.Bir ay vadeli	140.517.516	115.563.669	21,59
.Üç ay vadeli	549.374.046	489.927.584	12,13
.Altı ay vadeli	41.420.947	41.047.695	0,91
.Bir yıla kadar ve daha uzun vadeli	42.546.570	40.506.149	5,04
b-Yabancı para mevduat	941.496.503	694.315.109	35,60
.Vadesiz ve yedi gün ihbarlı	198.956.850	146.504.726	35,80
.Bir ay vadeli	99.026.728	87.763.154	12,83
.Üç ay vadeli	471.188.732	332.086.014	41,89
.Altı ay vadeli	47.498.571	43.068.839	10,29
.Bir yıla kadar ve daha uzun vadeli	124.825.622	84.892.376	47,04

Mevduat Bankaları Kredileri (Bin ₺)

	03/08/18	04/08/17	Değ.(%)
Toplam	2.017.749.039	1.650.092.454	22,28
Yurtiçi krediler	1.991.677.369	1.635.351.770	21,79
Yabancı krediler	1.361.956.878	1.188.534.403	14,59
.Yabancı para krediler	629.720.491	446.817.367	40,93
Yurtdışı krediler	26.071.670	14.740.684	76,87

Tüketici Kredileri ve Kredi Kartları (Bin ₺)

	03/08/18	04/08/17	Değ.(%)
Tüketici Kredileri ve Kredi Kartları	531.645.829	464.678.438	14,41
.Tüketici kredileri	404.864.681	358.293.682	13,00
.Konut	187.488.457	170.761.118	9,80
.Taahhüt	5.958.521	5.850.504	1,85
.Diğer	211.417.703	181.682.060	16,37
.Kredi kartları	126.781.148	106.384.756	19,17
Tasfiye olunacak			
.Tüketici kredileri	10.923.567	11.179.037	-2,29
.Kredi kartları	7.266.148	7.771.604	-6,50

Repo Hacmi (Bin ₺)

	03/08/18	03/07/17	Değ.(%)
.Müşterilerle yapılan	1.841.760	1.630.284	12,97
.Mali kuruluşlar arasında yapılan	8.946.104	8.506.321	5,17

Ağırlıklı Ortalama Mevduat Faiz Oranları (Akım) (3.8.2018)

TL mevduata uygulanan faiz (%)	ABD Doları mevduata uygulanan faiz (%)	Euro mevduata uygulanan faiz (%)	
.Bir aya kadar vadeli	15,41	.Bir aya kadar vadeli	1,12
.Üç aya kadar vadeli	17,62	.Üç aya kadar vadeli	1,70
.Altı aya kadar vadeli	17,33	.Altı aya kadar vadeli	1,62
.Bir yıla kadar vadeli	16,94	.Bir yıla kadar vadeli	1,51
.Bir yıl ve daha uzun vade	15,27	.Bir yıla kadar vadeli	1,68
.Tüm vadeler ortalaması	16,45	.Bir yıla kadar vadeli	1,45

Para Arzı (Bin ₺)			
	03/08/18	04/08/17	Değ. (%)
M1	511.866.340	415.021.829	23,33
DOLAŞIMDAKI PARA	137.159.370	118.843.415	15,41
Dolaşıma Çıkan Banknot + Madeni Para	150.369.383	131.010.130	14,78
Banka Kasaları (-)	13.210.013	12.166.715	8,58
VADESİZ MEVDUAT (TL)	191.366.763	160.972.646	18,88
Mevduat Bankaları	174.154.051	148.920.375	16,94
Katılım Bankaları	17.211.660	12.038.492	42,97
TCMB	1.052	13.779	-92,37
VADESİZ MEVDUAT (YP)	183.340.207	135.205.768	35,60
Mevduat Bankaları	165.549.349	123.036.610	34,55
Katılım Bankaları	17.784.260	12.162.755	46,22
TCMB	6.598	6.403	3,05
M2	1.888.599.440	1.521.157.857	24,16
VADELİ MEVDUAT (TL)	764.943.240	676.328.169	13,10
Mevduat Bankaları	721.739.858	637.534.730	13,21
Katılım Bankaları	43.203.382	38.793.439	11,37
TCMB	-	-	-
VADELİ MEVDUAT (YP)	611.789.860	429.807.859	42,34
Mevduat Bankaları	572.279.682	404.879.523	41,35
Katılım Bankaları	39.510.178	24.928.336	58,50
TCMB	-	-	-
M3	1.948.789.006	1.568.008.764	24,28
REPO	5.417.867	5.793.545	-6,48
PARA PIYASASI FONLARI (B TİPİ LİKİT FONLAR)	15.180.653	13.058.775	16,25
İHRAÇ EDİLEN MENKUL DEĞERLER	39.591.046	27.998.587	41,40

İşsizlik Verileri (Mayıs 2018 itibarıyla)			
	Toplam	Erkek	Kadın
.15 ve daha yukarı yaşta nüfus (Bin kişi)	60.571	29.975	30.596
.İşgücü (Bin kişi)	32.274	21.751	10.523
...İstihdam (Bin kişi)	29.138	19.919	9.218
...İşsiz (Bin kişi)	3.136	1.832	1.305
.İşsizlik oranı (%)	9,7	8,4	12,4
.Tanım dışı işsizlik oranı (%)	11,6	9,6	16,1
.Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı (%)	17,8	14,8	23,2

Tüketici Güven Endeksi*			
	Haziran 18	Haziran 18	Değ.(%)
Tüketici Güven Endeksi	73,1	70,3	4,0
.Hananın maddi durum beklentisi	92,0	89,1	3,3
.Genel ekonomik durum beklentisi	96,3	92,1	4,6
.İşsiz sayısı beklentisi (**)	76,9	75,4	2,0
.Tasarruf etme ihtimali	27,1	24,6	10,2

(*)Beklentiler gelecek 12 aylık dönem için sorgulanıyor.
(**)Söz konusu endeksin artması, işsiz sayısı beklentisinde azalışı, azalması ise işsiz sayısı beklentisinde artışı gösteriyor.

İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı (%)		
	2018	2017
.Temmuz	77,1	78,7

Sanayi Üretimi Değişimi (%)		
	Mayıs 2018	Mayıs 2017
.Arındırılmamış endekse göre (yıllık)	7,0	6,0
.Takvim etkisinden arındırılmış endekse göre (yıllık)	6,4	5,1
.Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış endekse göre (bir önceki aya göre)	-1,6	-1,4

Yatırım Teşvikleri Belgeleri (Milyon ₺) (Ocak-Mayıs)			
	2018	2017	Değ.(%)
.Enerji	4.576	12.520	-63,5
.Hizmetler	32.505	15.241	113,3
.İmalat	27.576	15.483	78,1
.Madencilik	1.220	1.026	18,9
Toplam	65.877	44.270	48,8

Şirket Kuruluşları (Ocak-Haziran)			
	2018	2017	Değ. (%)
.Kurulan	46.258	36.299	27,44
.Kapanan	5.417	5.898	-8,16

İnşaat Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzin Belgesi			
Daire sayısı (Ocak-Haziran)	2018	2017	Değ.(%)
.Ruhsat	349.985	648.728	-46,05
.Yapı kullanma izin belgesi	397.120	389.627	1,92

Protestolu Senetler (Ocak - Haziran)			
	2018	2017	Değ.(%)
.Adet	433.555	462.676	-6,29
.Tutar (Bin TL)	6.970.520	5.986.806	16,43

Turist Sayısı			
	2018	2017	Değ.(%)
Ocak - Haziran	15.968.001	12.249.449	30,36

Dış Borç Ödemeleri ve Diğer Transferler (Milyon \$) (Ocak-Temmuz)			
	2018	2017	Değ.(%)
Toplam	9.331	8.140	14,63
.Kamu	9.002	8.060	11,69
.Merkez Bankası	320	80	300,00
.IMF'ye transfer	9	0	-

DIŞ BORÇ STOKU (Milyon \$)					
	2018 1. Ç.	2017	2016	2015	2014
Türkiye brüt dış borç stoku (toplam)	466.657	454.284	408.705	399.715	405.304
Kısa vadeli	122.248	117.854	101.419	105.364	135.138
Uzun vadeli	344.409	336.430	307.286	294.351	270.166
Kamu sektörü (toplam)	140.862	136.443	123.267	116.638	121.268
Kısa vadeli	24.038	22.111	19.720	18.064	21.447
Uzun vadeli	116.824	114.332	103.547	98.574	99.821
TCMB (toplam)	653	666	821	1.327	2.484
Kısa vadeli	93	95	110	176	342
Uzun vadeli	560	571	711	1.151	2.142
Özel sektör (toplam)	325.142	317.175	284.617	281.750	281.553
Kısa vadeli	98.117	95.648	81.589	87.124	113.349
Uzun vadeli	227.025	221.527	203.028	194.626	168.204

ÖNCEKİ DÖNEME GÖRE FARK (Milyon Dolar)					
	2018	2017	2016	2015	2014
Türkiye brüt dış borç stoku (toplam)	12.373	45.579	8.990	-5.589	13.034
Kısa vadeli	4.394	16.435	-3.945	-29.774	1.865
Uzun vadeli	7.979	29.144	12.935	24.185	11.169
Kamu sektörü (toplam)	4.419	13.176	6.629	-4.630	2.332
Kısa vadeli	1.927	2.391	1.656	-3.383	851
Uzun vadeli	2.492	10.785	4.973	-1.247	1.481
TCMB (toplam)	-14	-155	-506	-1.156	-2.750
Kısa vadeli	-2	-15	-66	-166	-491
Uzun vadeli	-12	-140	-440	-990	-2.259
Özel sektör (toplam)	7.968	32.558	2.867	197	13.453
Kısa vadeli	2.469	14.059	-5.535	-26.225	1.505
Uzun vadeli	5.499	18.499	8.402	26.422	11.948

ÖNCEKİ DÖNEME GÖRE DEĞİŞİM (Yüzde)					
	2018	2017	2016	2015	2014
Türkiye brüt dış borç stoku (toplam)	2,72	11,15	2,25	-1,38	3,32
Kısa vadeli	3,73	16,21	-3,74	-22,03	1,40
Uzun vadeli	2,37	9,48	4,39	8,95	4,31
Kamu sektörü (toplam)	3,24	10,69	5,68	-3,82	1,96
Kısa vadeli	8,72	12,12	9,17	-15,77	4,13
Uzun vadeli	2,18	10,42	5,04	-1,25	1,51
TCMB (toplam)	-2,06	-18,84	-38,14	-46,56	-52,55
Kısa vadeli	-2,11	-13,64	-37,50	-48,54	-58,94
Uzun vadeli	-2,05	-19,65	-38,24	-46,24	-51,34
Özel sektör (toplam)	2,51	11,44	1,02	0,07	5,02
Kısa vadeli	2,58	17,23	-6,35	-23,14	1,35
Uzun vadeli	2,48	9,11	4,32	15,71	7,65